

AMO.CZ

BŘEZEN 2017

BACKGROUND REPORT | XXII | EU | 03

Společná bezpečnostní a obranná politika

Michaela Dvořáková

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

1 Úvod

Společná bezpečnostní a obranná politika (SBOP) je relativně novým prvkem evropské integrace, nicméně úvahy o ní sahají až do poválečných let. V současné době se však zdá, že Evropská unie dospěla do stavu, kdy je potřebné prohlubovat spolupráci členských států v obranném sektoru a usilovat o vytvoření nadnárodních kompetentních orgánů nejen za účelem zachování jednotné Unie, ale především pro ochranu vnější i vnitřní bezpečnosti.

Evropská unie čelí hrozbám přicházejícím z jižního a východního sousedství, které útočí nejen na bezpečí občanů na jejím území, ale i na jednotnost Unie jako celku. Kromě klasických hrozeb fyzických se objevil s moderní érou nový způsob ohrožení, hrozby kybernetické. Současné vedení Evropské unie si rizika ohrožující evropský mír a stabilitu zřejmě uvědomuje, neboť jednotlivé instituce se v uplynulých měsících právě obranné a bezpečnostní politice a jejím možným vývojem intenzivně věnovaly.

Zdá se, že není možno dále spoléhat na dosavadní způsoby ochrany evropské bezpečnosti a nadále pokračovat v trendu snižování prostředků určených na obranu, který spustila finanční krize v roce 2008¹. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker uvedl ve svém projevu o stavu Unie ze září 2016², že je třeba, abychom převzali odpovědnost za ochranu vlastních zájmů a evropského stylu života, a že za tím účelem v dnešním nejistém světě už evropská „soft power“ není dostatečná a je třeba mít k dispozici i sílu razantnější.

2 Vývoj SBOP v kontextu evropské integrace

2.1 Poválečné snahy o vytvoření obranné spolupráce v Evropě

Jak bylo naznačeno v úvodu, možnost spolupráce evropských států v oblasti bezpečnosti a obrany není rozhodně myšlenkou novou. Již krátce po druhé světové válce, v roce 1947, uzavřely Spojené království a Francie Smlouvu z Dunkerque o obranné alianci a vzájemné pomoci, ze které o rok později vzešel Bruselský pakt se zapojením států Beneluxu³. Bruselský pakt byl primárně smlouvou o vojenské spolupráci a kolektivní obraně, která ovšem pozbyla svůj zásadní význam v roce 1949 se vznikem Severoatlantické aliance, jejímiž členy se signatářské státy Bruselského paktu staly. Odpovědí na výzvu ze strany USA o znovuvyzbrojení Spolkové republiky Německo (NSR) a jeho zapojení do NATO byl francouzský návrh na vytvoření panevropských nadnárodních obranných složek – Evropského obranného společenství⁴ ⁵ (EOS). Tento plán také počítal s vytvořením postu evropského

¹ The impact of the financial crisis on european defence. *European Parliament* [online]. Duben 2011 [cit. 26. 12. 2016]. Dostupné z:

<<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201106/20110623ATT22406/20110623ATT22406EN.pdf>>

² JUNCKER, Jean-Claude. State of the Union 2016. Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends. *European Commission* [online]. 14. 9. 2016 [cit. 26. 12. 2016]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en>

³ Inception. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/Aboutus/our-history/inception>>

⁴ Francie se obávala, že by NATO nedokázalo německou armádu dostatečně kontrolovat, proto podporovala možnost, která by znemožnila NSR disponovat silnou armádou – německá složka Evropského obranného společenství by byla odpovědná přímo institucím EOS.

⁵ Inception. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/Aboutus/our-history/inception>>

ministra obrany, který by převzal některé z kompetencí členských států⁶. Smlouva o EOS z roku 1952, která zahrnovala státy Beneluxu, NSR, Francii a Itálii a která by zajistila kolektivní obranu v případě útoku (nejen) ze strany východního bloku, však nebyla ratifikována⁷. Je ironií, že selhala na neúspěšné ratifikaci francouzským parlamentem, který se obával vzdání se tak zásadního dílu vlastní suverenity nadnárodnímu obrannému společenství⁸. Dodnes se jedná o nejambicióznější návrh, který byl v této oblasti v Evropě představen.

2.2 Západoevropská unie

Po krachu plánů na vytvoření Evropského obranného společenství došlo v roce 1954 k vyjednání vstupu NSR do vojenského paktu NATO, přičemž se zároveň Bruselský pakt přetvořil v Západoevropskou unii (ZEU), jejímž členem se stala i NSR⁹. Smlouva o ZEU obsahovala ustanovení o kolektivní obraně v případě napadení jednoho ze smluvních států¹⁰. Západoevropská unie jako vojenská a obranná organizace v prvních letech své existence neměla přílišný význam, její členové byli zároveň členy Severoatlantické aliance¹¹. Pro budoucí vývoj evropské integrace byla však Západoevropská unie zásadní v tom smyslu, že stěžejní část jejich cílů a úkolů Maastrichtská smlouva v roce 1992 začlenila do 2. pilíře Evropské unie, tedy evropské zahraniční a bezpečnostní politiky (viz níže)¹².

Ačkoliv ZEU zpočátku hrála především roli prostředníka mezi Evropským společenstvím a NATO, které se stalo nejdůležitější organizací zajišťující bezpečnost západoevropských států, s přijetím Amsterodamské smlouvy v roce 1997 se Západoevropská unie stala integrální součástí vývoje Evropské unie. Tím poskytla Evropské unii k dispozici své vojenské a obranné kapacity s ohledem na tzv. petersberské úkoly¹³ přijaté v roce 1992 ministry států ZEU na základě Petersberské deklarace¹⁴. Jednalo se o impuls pro možnou budoucí kooperaci v oblasti obrany a bezpečnosti mezi evropskými státy, kdy se státy ZEU zavázaly poskytnout vojenské jednotky pro humanitární a záchranné akce a *peacekeepingové*, *peacemakingové* a *peacebuildingové*¹⁵ operace. K jejich provádění měla Západoevropská unie k dispozici jednotky European Corps („Eurocorps“), které vznikly počátkem 90. let jako multinacionální sbor v důsledku snah Francie a Německa o posílení obranných schopností – jejich možné použití bylo začleněno i do rámce NATO, mohly tedy operovat jak pod velením Severoatlantické aliance, tak ZEU¹⁶.

2.3 Vznik evropské bezpečnostní a obranné politiky

V otázce evropské bezpečnostní a obranné identity bylo nicméně na sklonku 90. let třeba udělat mnohem více pro naplnění požadavků stanovených v evropské zahraniční a bezpečnostní politice. Jak uvádí text francouzsko-britské Deklarace ze St. Malo z roku 1998: „*Evropská unie musí mít kapacitu pro autonomní vojenskou akci,*

⁶ Tamtéž.

⁷ Tamtéž.

⁸ Bugnon, C. L'Europe et ses institutions. *La Communauté européenne de défense (CED) : un échec qui aboutit à une année de résignation* [přednáška]. 9. 2. 2016 [cit. 12. 2. 2017]. Dijon: Université de Bourgogne.

⁹ Odpovědi východního bloku bylo vytvoření paktu Varšavské smlouvy v roce 1955.

¹⁰ Čl. V.

¹¹ Inception. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/Aboutus/our-history/inception>>

¹² Zahraniční a bezpečnostní politika. *Euroskop* [online]. 2017 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/8916/sekce/zahranicni-a-bezpecnostni-politika/>>

¹³ Blíže viz: <http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/petersberg_tasks.html>

¹⁴ Text dostupný z: <<http://www.weu.int/documents/920619peten.pdf>>

¹⁵ Vytváření, budování a udržování míru.

¹⁶ History of HQ Eurocorps. *Eurocorps* [online]. 23. 2. 2011 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.eurocorps.org/pdf/eng/History_of_the_Eurocorps.pdf>

podpořenou věrohodnou vojenskou silou, možností rozhodnout o jejím použití a být připravena je použít, aby byla s to odpovědět mezinárodním krizím.“¹⁷ Tato deklarace představená dvěma významnými státy EU zapříčinila přetvoření evropské bezpečnostní a obranné identity v reálnou evropskou bezpečnostní a obrannou politiku. S přijetím Amsterodamské smlouvy v roce 1999 byla do Smlouvy o Evropské unii začleněna evropská bezpečnostní a obranná politika (označení před přijetím Lisabonské smlouvy – dnes „společná bezpečnostní a obranná politika“, čl. 42, dříve čl. 17) jako součást evropské zahraniční a bezpečnostní politiky. Evropská, respektive společná bezpečnostní a obranná politika, slouží k zajištění unijní operativní schopnosti, která se opírá jak o civilní, tak o vojenské prostředky. V tomto článku jsou začleněny petersberské úkoly a podmínky pro jejich provádění v souladu s Chartou OSN, přičemž jejich plnění je založeno na využití schopností poskytnutých členskými státy. V čl. 42 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii je uvedeno: „Společná bezpečnostní a obranná politika zahrnuje postupné vymezení společné obranné politiky Unie. Ta povede ke společné obraně, jakmile o tom Evropská rada jednomyslně rozhodne. V tomto případě doporučí členským státům přijetí takového rozhodnutí v souladu s jejich ústavními předpisy.“ Toto naprosto klíčové ustanovení dává státům EU do budoucna možnost vytvoření rámce pro společnou obranu. V roce 1999 přijala Evropská rada v Helsinkách zásadní dokument, *Základní cíl 2003*, který předpokládal vytvoření právě oné autonomní kapacity pro řešení krizí. To vedlo k vytvoření evropských sil rychlé reakce schopných operovat i v zahraničí, nazývaných *battlegroups* (EU BGs), určených k plnění petersberských úkolů v plném rozsahu.

Členské státy byly zároveň vyzvány ke společnému sdílení kapacit v obranné oblasti, tzv. *pooling & sharing*, a byla vytvořena Evropská obranná agentura (EDA)¹⁸, jejímiž členy jsou všechny členské státy Evropské unie vyjma Dánska (EU27)¹⁹.²⁰ Účast v EDA spočívá na dobrovolném principu, kdy se státy mohou rozhodnout, zdali si přejí účastnit se jejích akcí, nicméně do jejího rozpočtu ročně přispívají ve výši dané na základě HDP. Evropská obranná agentura má ambiciózní cíle pro zajištění evropské bezpečnosti: kromě podpory výzkumu a rozvoje technologií a vytváření plánu rozvoje schopností se jedná především právě o sdílení vojenského vybavení²¹. Nicméně za hlavní cíl EDA lze označit obecně snahu o vylepšení koordinace při využívání zdrojů určených pro obranu mezi členskými státy za účelem zvýšení evropského bezpečnostního potenciálu.

2.4 Vznik společné bezpečnostní a obranné politiky

Dalším zásadním mezníkem pro oblast evropské bezpečnostní a obranné politiky EU přinesla Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost roku 2009. Nově definovala funkci Vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku²² (High Representative/Vice-President, HR/VP) a dala podnět k vytvoření Evropské služby by

¹⁷ Joint Declaration issued at the British-French Summit, Saint-Malo, France, 3-4 Decembre 1998. In: *EU Institute for Security Studies* [online]. Únor 2000 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/French-British%20Summit%20Declaration,%20Saint-Malo,%201998%20-%20EN.pdf>>

¹⁸ Evropská obranná agentura jakožto orgán mající na starost SZBP spadá pod Radu EU. V jejím čele stojí Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

¹⁹ Nezaměňovat s pojmem „EU27“ ve smyslu budoucí členské základy EU po možném vystoupení Spojeného království.

²⁰ EDA má zároveň uzavřené smlouvy s nečlenskými státy EU – Norským královstvím, Ukrajinou, Srbskou republikou a Švýcarskou konfederací.

²¹ Pooling & Sharing. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/what-we-do/eda-priorities>>

²² Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku je zároveň místopředsedou Evropské komise a předsedá Radě ministrů zahraničních věcí.

pro vnější činnost (EEAS)²³. Mimo mnohé další změny také Lisabonská smlouva transformovala dřívější evropskou bezpečnostní a obrannou politiku ve stávající koncept, pro který zavedla nový pojem – *společná bezpečnostní a obranná politika*.

3 Současné pojetí SBOP

3.1 Povaha SBOP a její právní rámec

Jak bylo uvedeno výše, společná bezpečnostní a obranná politika měla v rámci Unie dlouhý vývoj, nicméně jde o institut poměrně nový a zároveň velmi rychle se rozvíjející. Právním rámcem pro SBOP je Smlouva o Evropské unii, konkrétně ustanovení článků 42 až 46. SBOP je součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky, což je důvodem některých jejích specifíků oproti jiným oblastem unijní regulace. Tím nejmarkantnějším je požadavek uvedený v čl. 42 o jednomyslnosti rozhodování Evropské rady (odst. 2) a Rady Evropské unie (odst. 7) – výjimkou jsou pouze některá rozhodnutí týkající se EDA a PESCO (viz níže)²⁴. Tento požadavek souvisí s tím, že členské státy považují svou obrannou politiku za jeden ze základních znaků vlastní suverenity, a je tedy nezbytné, aby se pro schválení návrhu v této oblasti vyslovil každý z členů EU.

Hlavním účelem SBOP je zajistit Unii komplexní, efektivní a operativní schopnost, která se opírá jak o civilní, tak o vojenské prostředky^{25, 26}. Velmi zajímavá je pak tzv. klauzule o kolektivní obraně (obdobná čl. 5 Severoatlantické smlouvy²⁷), která vychází z ust. čl. 42 odst. 7 SEU: „*Pokud se členský stát stane na svém území cílem ozbrojeného napadení, poskytnou mu ostatní členské státy pomoc a podporu všemi prostředky, které jsou v jejich moci, v souladu s článkem 51 Charty Organizace spojených národů. Tím není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky některých členských států.*“^{28, 29} Je třeba připomenut, že Evropská unie a NATO sdílí 22 členských států³⁰, nejedná se tedy z hlediska EU o stoprocentní překrytí.

²³ EEAS funguje jako diplomatický sbor Evropské unie, který je k dispozici Vysoké představitelce (v současnosti Federice Mogherini) v otázkách zahraniční politiky EU; za tímto účelem také úzce spolupracuje s ministerstvy obrany a zahraničních věcí jednotlivých členských států EU.

²⁴ Čl. 45 odst. 2 a čl. 46 odst. 3 a 4 SEU.

²⁵ Čl. 42 odst. 1, Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii. In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. 30. 3. 2010 [cit. 28. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf>

²⁶ Česká republika a Společná bezpečnostní a obranná politika EU. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 28. 12. 2016]. Dostupné z:

<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/eu_csdp/>

²⁷ Mezi oběma ustanoveními je však zásadní rozdíl spočívající v tom, že Smlouva o Evropské unii neklade povinnost přímého vojenského zásahu. Mezi „pomoc a podporu všemi prostředky, které jsou v jejich moci“ lze zahrnout například pouze pomoc materiální či diplomatickou.

²⁸ Čl. 42 odst. 7, Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii. In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. 30. 3. 2010 [cit. 28. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf>

²⁹ Čl. 42 odst. 7 uplatnila Francie 17. 11. 2015; vyžádána a využita pomoc a příspěvky od členských států byly nicméně na bilaterálním základě.

³⁰ Aktuální stav. *Euroskop* [online]. [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/751/sekce/aktualni-stav/>>

3.2 Prostředky k provádění SBOP

V současné době má Unie jako prostředky pro plnění cílů společné bezpečnostní a obranné politiky výše zmíněné jednotky rychlé reakce, *battlegroups*. Ty jsou sice již od roku 2007 připraveny k povolání³¹, nicméně dodnes nebyly využity³² a jejich potenciál tak nebyl naplněn. Evropská unie v rámci SBOP prováděla v zahraničí prozatím pouze civilní mise a vojenské mise nebojového charakteru³³.

Dalším prostředkem provádění SBOP předvídaným Smlouvou o EU je pak možnost zřízení stálé strukturované spolupráce (*permanent structured cooperation*) neboli PESCO³⁴. Spočívá v tom, že se skupina členských států splňujících kritéria³⁵ rozhodne k účasti na společné strukturované spolupráci v oblasti provádění unijní bezpečnostní a obranné politiky. Jedná se tedy o výjimečný institut, který umožňuje vtáhnout obrannou politiku do integračního procesu (nicméně stále jde o kooperaci založenou na dobrovolném principu). Je třeba uvést, že PESCO doposud existuje pouze na papíře³⁶, přestože existuje poptávka po vzniku stálé strukturované spolupráce – volá po ní například Evropský parlament ve svém Usnesení o evropské obranné unii ze dne 22. 11. 2016³⁷.

4 Současné návrhy v oblasti obrany

V červnu 2016 představila HR/VP Federica Mogherini nový strategický rámec pro oblasti SZBP – Globální strategii pro zahraniční a bezpečnostní politiku Evropské unie (EUGS) nazvanou „Sdílená vize, jednotná akce: silnější Evropa“³⁸. Ta vystřídala dřívější Evropskou bezpečnostní strategii z roku 2008. HR/VP v ní nastiňuje, jaká je stávající situace v oblasti SZBP a SBOP, jakým vývojem by se do budoucna tyto oblasti mohly vydat a jaké jsou z tohoto hlediska hlavní priority současné Komise. Další východiska ohledně úrovně ambicí a provádění postupu je pak možno najít v Prováděcím plánu o bezpečnosti a obraně³⁹, Závěrech Rady ohledně provádění Globální strategie EU v oblasti bezpečnosti a obrany ze dne 14. 11. 2016⁴⁰ a v Závěrech zasedání Evropské rady ze dne 15. 12. 2016⁴¹.

³¹ EU BGs jsou tvořeny vojáky armád členských států. Jednotlivé skupiny jsou připraveny po dobu 6 měsíců.

³² EU Battlegroup. *GlobalSecurity.org* [online]. 25. 11. 2016 [cit. 3. 2. 2017]. Dostupné z: <<http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/eu-battlegroups.htm>>

³³ Např. výcvik vojenských jednotek v zahraničí.

³⁴ Čl. 42 odst. 6 a čl. 46 SEU.

³⁵ Viz Protokol č. 10 k SEU.

³⁶ In Defence of Europe. *European Political Strategy Centre* [online]. 15. 6. 2015 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/epsc/publications/strategic-notes/defence-europe_en#h3>

³⁷ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+V0//CS>>. Bod 11.

³⁸ Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy. *European Union* [online]. Červen 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://europa.eu/globalstrategy/en>>

³⁹ High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, Vice-President of the European Commission, and Head of the European Defence Agency. *Implementation Plan on Security and Defence* [online]. 14. 11. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2016/11/14-15/>>

⁴⁰ Council of the European Union. *Council conclusions on implementing the EU Global Strategy in the area of Security and Defence* [online]. 14. 11. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2016/11/14-15/>>

⁴¹ Evropská rada. *Zasedání Evropské rady 15. 12. 2016 – závěry* [online]. 15. 12. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/12/15-euco-conclusions-final/>>

Úvahy týkající se společné koordinace bezpečnostní a obranné politiky členských států EU se, stejně jako unijní plány a navrhované dokumenty, potýkají s širokým a komplexním spektrem problematik a dílčích prvků. Ty jsou více či méně provázané a zaměřují se na různá témata v návaznosti na obrannou politiku. Velmi obecně a zeširoka jsou hlavní cíle vnitřní a vnější bezpečnosti Unie popsány v Bratislavské deklaraci, respektive v její *roadmap*⁴², kterou přijala Evropská rada na neformálním setkání v září 2016. Jaké významné konkrétní návrhy jsou však nyní na stole?

4.1 Evropský obranný fond

Už v roce 2014 přišla ve své zprávě Nový program pro evropskou obranu⁴³ Evropská komise s návrhem o nutnosti uzpůsobení vnitřního trhu v obranném a zbrojním sektoru potřebám zefektivnění obranných schopností Unie. Tento návrh dále usiluje o podporu inovací a investic do sektoru. Také je nutno vzít v potaz, že v uplynulých letech zvýšila Čína výdaje na obranu o 150 %⁴⁴ a Spojené státy investují do obrany více než dvojnásobek celkových investic členských států Unie⁴⁵, přičemž v EU27 se v letech 2006 až 2013 výdaje na obranu snížily o 27 %⁴⁶. V návaznosti na výše uvedené avizoval ve svém zářijovém projevu o stavu Unie předseda Komise Juncker vznik obranného fondu, do kterého by za tímto účelem členské státy přispívaly – a 30. 11. 2016 Komise skutečně představila návrh Evropského obranného akčního plánu⁴⁷.

Tento návrh má tři stěžejní cíle, přičemž tím hlavním je právě vytvoření Evropského obranného fondu, který dle Komise povede k lepšímu naplňování cílů Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Jak uvádí Komise, jedná se o návrh usilující o maximalizaci efektivity prostředků vynakládaných na obranu v rámci Evropské unie. Ty jsou v současnosti v plné kompetenci jednotlivých členských států, což vede v konečném důsledku z hlediska Unie jako celku ke zbytečnému zvyšování nákladů z důvodu uzavřenosti sektoru, plýtvání prostředků při investicích a nadměrné duplikaci vojenských systémů a armádního vybavení. Nedostatečná synchronizace příspěvků vede také ke zpoždění při zahajování a provádění programů spolupráce. Dle odhadů Komise členské státy kvůli nejednotnosti a nedostatečné spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti ročně zbytečně vynaloží mezi 25 a 100 miliardami eur⁴⁸. Je třeba uvést, že investice do obranného sektoru jsou ekonomicky velmi přínosné – každé 1 euro investované do obrany generuje v konečném důsledku návratnost v hodnotě 1,6 eura (zaměstnávání odborníků, provádění výzkumu a technologické inovace)⁴⁹.

Evropský fond pro obranu má sestávat ze dvou odlišných struktur financování, které budou tvořit tzv. „okna“. Prvním bude „okno výzkumu“, které bude sloužit k financování společných výzkumných projektů v oblasti obrany na úrovni EU. To bude mít význam pro zajištění konkurenceschopnosti evropského obranného

⁴² The Bratislava Roadmap. *European Council* [online]. 16. 9. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap/>>

⁴³ Evropská komise. *Nový program pro evropskou obranu* [online]. 24. 6. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0387&from=EN>>

⁴⁴ Factsheet: European Defence Action Plan. *European Commission* [online]. 30. 11. 2016, akt. 20. 12. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4088_en.htm>

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Evropská komise. *Nový program pro evropskou obranu* [online]. 24. 6. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0387&from=EN>>

⁴⁷ European Defence Action Plan. *European Commission* [online]. 30. 11. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20372>>

⁴⁸ Factsheet: European Defence Action Plan. *European Commission* [online]. 30. 11. 2016, akt. 20. 12. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4088_en.htm>

⁴⁹ Tamtéž.

sektoru, a především pak strategické autonomie EU. Druhou strukturou bude „okno schopností“, které bude sloužit k podpoře společného rozvoje obranných schopností odsouhlasených členskými státy, čímž jsou myšleny vojenské prostředky včetně hmotného vybavení a technologií. Návrh Komise se dále zabývá podporou evropské průmyslové základny, což tvoří další dva z cílů návrhu – tedy podporou investic do dodavatelských řetězců v odvětví obrany a dále nutností posílení jednotného trhu⁵⁰ v oblasti obrany se zaměřením na jeho otevřené a konkurenční prostředí.

4.2 Evropská obranná unie

Evropský parlament ve svém Usnesení o evropské obranné unii ze dne 22. 11. 2016, které již bylo zmíněno výše, navrhuje zřízení evropské obranné unie pomocí systému diferencované integrace. V první etapě by dle tohoto návrhu mělo dojít k aktivaci stálé strukturované spolupráce, ve druhé etapě pak k provedení akčního plánu pro Globální strategii pro zahraniční a bezpečnostní politiku, kterou předložila HR/VP⁵¹. Jedním z důvodů k zavedení obranné unie je, že současný stav SBOP neumožňuje EU pořádně plnit petersberské úkoly z článku 43 SEU. Dalším je pak nutnost prohloubení evropské spolupráce v oblasti obrany za účelem větší efektivity, jednoty a účinnosti, a zároveň k posílení zdrojů a schopností EU⁵². Evropský parlament své iniciativy opírá o výše uvedený článek 42 SEU, který předvídá postupné vytvoření společné obranné politiky Unie jako součást SBOP.

Parlament v návrhu uvádí, že skutečně silná evropská obranná unie musí členskými státem poskytnout záruky a schopnosti, které přesahují vlastní záruky a schopnosti jednotlivých členských států⁵³. Za tímto účelem tedy vybízí členské státy, aby v rámci stálé strukturované spolupráce (PESCO) zřídily mnohonárodní síly, které budou k dispozici pro účely společné bezpečnostní a obranné politiky⁵⁴. Vzhledem k tomu, že EP vyzdvihuje nezbytnost zapojení všech členských států, předestírá tímto způsobem integrální evropskou obrannou sílu. To později jasně uvádí i v odrážce desáté čl. 47 návrhu, kde mezi iniciativami, které by měly být okamžitě zahájeny, jmenuje reformu koncepce bojových seskupení EU zaměřenou na vytvoření stálých útvarů nezávislých na jakémkoliv vedoucím státě, které by byly předmětem systematického společného výcviku⁵⁵.

EP v návrhu také zdůrazňuje nutnost revize systému financování určeného na mise EU – za tímto účelem je dle něj nutno provést přezkum mechanismu Athena⁵⁶ a rozšířit oblast jeho působnosti tak, aby bylo zajištěno, že mise EU budou moci být financovány ze společných zdrojů – ne jako doposud, kdy většinu nákladů nesou jednotlivé členské státy, které se těchto misí účastní⁵⁷. Co se obecně vřadí určených

⁵⁰ Komise zároveň klade důraz na možnost lepšího využití potenciálu směrnice o zadávání veřejných zakázek a představila doporučení ohledně směrnice harmonizující udělování licencí pro transfery uvnitř EU.

⁵¹ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+Vo//CS>>. Bod 2.

⁵² Tamtéž, bod 10.

⁵³ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+Vo//CS>>. Bod 3.

⁵⁴ Tamtéž, bod 11.

⁵⁵ Tamtéž, bod 47 odr. 10.

⁵⁶ Mechanismus pro správu financování společných nákladů na operace zřízený v roce 2014.

⁵⁷ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+Vo//CS>>. Bod 16.

na obranu týče, Parlament vyzývá členské státy, aby usilovaly o dosažení cílové úrovně výdajů na obranu ve výši 2 % HDP⁵⁸.

Další z mnohých návrhů představených Parlamentem je zajímavý v tom, že se shoduje s pozicí představenou Jean-Claude Junckerem v jeho zprávě o stavu Unie. EP nabádá k úvahám o vytvoření stálého ústředí pro velení a kontrolu vojenských operací prováděných v rámci SBOP a pro celounijní systém koordinace rychlého pohybu personálu obranných sil, vybavení a dodávek⁵⁹. Předseda Komise již dříve zdůrazňoval nezbytnou nutnost vytvoření jednotného velitelství k misím EU, které by mělo charakter trvalé struktury⁶⁰. Ve snahách zachází ještě dál, když proklamuje, že pro řádný a efektivní výkon postu HR/VP je třeba faktické postavení evropského ministra zahraničí⁶¹.

Jakýmsi mezikrokem v úvahách o vytvoření jednotné evropské armády může být vytvoření stálé strukturované spolupráce, jak už bylo opakovaně zmíněno, anebo také vytvoření společné a stálé vojenské síly mezi některými členskými státy⁶². Ať tak či onak, volání po postupném směřování k integraci v oblasti obranné politiky jsou mezi evropskými institucemi – na rozdíl od mnohých členských států – zřejmá. Ostatně, Juncker ve svém projevu mimo jiné uvedl: „*Je to proveditelné. Budujeme nadnárodní flotilu vzdušných tankerů. Pojďme tento příklad zopakovat.*“⁶³

4.3 Spolupráce s NATO

Vzhledem k tomu, jak úzce jsou Evropská unie a Severoatlantická aliance provázány díky vysokému počtu států, které jsou členy obou organizací, a jak zásadní roli NATO v oblasti bezpečnosti v evropském prostředí hraje, je nepředstavitelné, aby nebylo zahrnuto do úvah a návrhů o budoucnosti evropské bezpečnosti a obrany. Poměrně logicky tedy znamenal rok 2016 rok významného posílení spolupráce EU a NATO, které dostalo formální podobu ve Společném prohlášení⁶⁴ podepsaném Donaldem Tuskem a Jenssem Stoltenbergem, generálním tajemníkem NATO, z června 2016. Prohlášení se zabývá především podporou budování silných obranných a bezpečnostních kapacit, jejich sdílení, stejně jako sdílení informací o bezpečnostních hrozbách (se zaměřením na hrozby kybernetické), zlepšení námořní bezpečnosti a provádění společných cvičení a operací za účasti obou organizací. Prohlášení podpořil předseda Komise Juncker ve své zprávě o stavu Unie a představitelé členských států na neformálním setkání Evropské rady v Bratislavě, kteří vyzvali k jeho včasné

⁵⁸ Tamtéž, bod 40.

⁵⁹ Tamtéž, bod 47 odr. 16 a 17.

⁶⁰ JUNCKER, Jean-Claude. State of the Union 2016. Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends. *European Commission* [online]. 14. 9. 2016 [cit. 3. 1. 2017]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en>

⁶¹ JUNCKER, Jean-Claude. State of the Union 2016. Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends. *European Commission* [online]. 14. 9. 2016 [cit. 3. 1. 2017]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en>

⁶² The almost-an-EU-army plan. *Politico – Europe edition* [online]. 27. 8. 2016, akt. 4. 10. 2016 [cit. 3. 1. 2016]. Dostupné z: <<http://www.politico.eu/article/italy-proposes-joint-european-military-force-schengen-of-defense/>>

⁶³ JUNCKER, Jean-Claude. State of the Union 2016. Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends. *European Commission* [online]. 14. 9. 2016 [cit. 3. 1. 2017]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en>

⁶⁴ Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization. *Evropská rada* [online]. 8. 7. 2016 [cit. 8. 1. 2017]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>>

implementaci. Právě závěry týkající se provádění Společného prohlášení EU a NATO přijala Rada EU na svém jednání 6. 12. 2016⁶⁵.

Evropský parlament ve svém již výše zmíněném usnesení zdůrazňuje, že i nadále je NATO hlavní zárukou bezpečnosti a obrany v Evropě, nicméně že v případě, kdy není ochotno jednat (je třeba vzít v potaz, že politické priority NATO a EU nemusí být vždy shodné, a to zejména v souvislosti s příklonem USA k Asii⁶⁶), nebo kdy se akce EU jeví být vhodnější, by měly členské státy EU vyvinout schopnosti v rámci SBOP s cílem samostatné akce⁶⁷. Dále podporuje nezávislost a schopnost obranné samostatnosti EU, která by měla přijmout větší odpovědnost v tomto směru pomocí zlepšení vlastního vybavení, výcviku a organizace. Zároveň také ale EP upozorňuje na nutnost zabránit zdvojování činnosti mezi nástroji NATO a EU. V tomto směru je však třeba upozornit na dezinterpretaci, kterou se pokouší šířit ruská propagandistická televize Russia Today s tím, že požadavek Evropského parlamentu, aby členské státy dávaly na obranu rozpočet ve výši alespoň 2 % svého HDP, je problematický z toho hlediska, že většina států není schopna dodržet stejný závazek, který již mají vůči NATO, a sotva by tak byly schopny tento závazek dodržet dvakrát v celkové výši 4 % vůči dvěma různým organizacím⁶⁸. Členské státy by ale dle návrhu samozřejmě byly povinny ke 2 % určeným na obranu, ne 4 %, přičemž splněním by dostaly oběma závazkům najednou.

5 Závěr

Evropské unii je často vytýkáno, že se v ochraně své bezpečnosti příliš spoléhá na NATO, jehož členem jsou Spojené státy, a není schopna ji zaručit sama. Právě proto jsou natolik zásadní kroky, které v posledních měsících udělala k posílení této schopnosti, a to ty, které jsou popsány výše, ale i mnohé další. Smlouva o Evropské unii nabízí v oblasti společné bezpečnosti a obranné politiky členským státům možnosti, v jejichž rámci je možno taková opatření přijímat a uskutečňovat. Zdá se tedy, že poslední překážkou byl až donedávna pouze nedostatek politické vůle, který nicméně v některých členských státech stále přetrvává, a k jehož překonání evropské instituce hlasitě vybízejí a nabízejí způsoby, jak jej překlenout. Státy, které se staví kriticky k potenciální možnosti vytvoření jednotné evropské armády, jsou vybízeny ke kompromisním řešením v podobě *poolingu & sharingu* kapacit, vzájemné podpory, kooperaci a koordinaci. Oblastí, kterým je třeba se s ohledem na SBOP věnovat, je mnoho, a to v souladu s unijní společnou zahraniční a bezpečnostní politikou jako celkem.

⁶⁵ Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization. *Evropská rada* [online]. 8. 7. 2016 [cit. 8. 1. 2017].

Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>>

⁶⁶ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z:

<<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+Vo//CS>>. Bod 37.

⁶⁷ Tamtéž, bod 36.

⁶⁸ Brussels votes for 'EU army' to operate 'where NATO is unwilling'. *Russia Today* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 8. 1. 2017]. Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=PxVCNdia1Jo>>

Otázky pro vypracování stanoviska

- Na jaké hrozby by se Evropská unie měla nejvíce zaměřit? V jakých oblastech je třeba investovat?
- Jak co nejlépe zefektivnit prostředky vynakládané na obranu v rámci EU? Je návrh Komise na vytvoření Evropského obranného fondu vhodný?
- Je v současné době potřebné aktivovat a vytvořit stálou strukturovanou spolupráci (PESCO)? V jaké podobě?
- Měla by EU usilovat o vytvoření jednotného velení vojenských operací? Měl by vzniknout post evropského ministra zahraničí?
- Jakým směrem by měla pokračovat spolupráce s NATO? Jakou roli by NATO hrálo v případě posílení evropské integrace v obranné a bezpečnostní politice?
- Měla by Evropská unie směřovat k vytvoření reálné obranné unie? Měla by v budoucnu disponovat vlastní armádou? Nestačí koordinace a sdílení vojenských kapacit?

Doporučené zdroje

About Us. *European Defence Agency*. Dostupné z:

<<https://www.eda.europa.eu/Aboutus>>

Evropská komise. *Nový program pro evropskou obranu*. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0387&from=EN>>

Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii*. Dostupné z:

<[http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+V0//CS)

[//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+V0//CS](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+V0//CS)>.

In Defence of Europe. *European Political Strategy Centre*. Dostupné z:

<https://ec.europa.eu/epsc/publications/strategic-notes/defence-europe_en#h3>

Shaping of a Common Security and Defence Policy. *European Union External Action*.

Dostupné z: <https://eeas.europa.eu/topics/common-security-and-defence-policy-csdp/5388/shaping-of-a-common-security-and-defence-policy-_en/>

Seznam použitých zkratk

EDA – Evropská obranná agentura

EEAS – Evropská služba pro vnější činnost

EOS – Evropské obranné společenství

EP – Evropský parlament

EU – Evropská unie

EU27 – státy, které jsou členy Evropské obranné agentury (*státy EU vyjma Dánska*)

EU BGs – battlegroups Evropské unie

EUGS – Globální strategie pro zahraniční a bezpečnostní politiku Evropské unie

HR/VP – High Representative/Vice-President (*v současnosti Federica Mogherini*)

NATO – Severoatlantická aliance

NSR – Německá spolková republika (tzv. „Západní Německo“)

OSN – Organizace spojených národů

PESCO – Stálá strukturovaná spolupráce

SBOP – Společná bezpečnostní a obranná politika (*součástí SZBP*)

SEU – Smlouva o Evropské unii

SZBP – Společná zahraniční a bezpečnostní politika

ZEU – Západoevropská unie

Použité zdroje

Aktuální stav. *Euroskop* [online]. [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/751/sekce/aktualni-stav/>>

Brussels votes for 'EU army' to operate 'where NATO is unwilling'. *Russia Today* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 8. 1. 2017]. Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=PxVCNdia1Jo>>

Bugnon, C. L'Europe et ses institutions. *La Communauté européenne de défense (CED): un échec qui aboutit à une année de résignation* [přednáška]. 9. 2. 2016 [cit. 12. 2. 2017]. Dijon: Université de Bourgogne.

Council of the European Union. *Council conclusions on implementing the EU Global Strategy in the area of Security and Defence* [online]. 14. 11. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2016/11/14-15/>>

Česká republika a Společná bezpečnostní a obranná politika EU. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 28. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/eu_csdp/>

EU Battlegroup. *GlobalSecurity.org* [online]. 25. 11. 2016 [cit. 3. 2. 2017]. Dostupné z: <<http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/eu-battlegroups.htm>>

European Defence Action Plan. *European Commission* [online]. 30. 11. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20372>>

Evropská komise. *Nový program pro evropskou obranu* [online]. 24. 6. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0387&from=EN>>

Evropská rada. *Zasedání Evropské rady 15. 12. 2016 – závěry* [online]. 15. 12. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/12/15-euco-conclusions-final/>>

Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2016 o evropské obranné unii* [online]. 22. 11. 2016 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0435+0+DOC+XML+V0//CS>>.

Factsheet: European Defence Action Plan. *European Commission* [online]. 30. 11. 2016, akt. 20. 12. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4088_en.htm>

High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, Vice-President of the European Commission, and Head of the European Defence Agency. *Implementation Plan on Security and Defence* [online]. 14. 11. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2016/11/14-15/>>

History of HQ Eurocorps. *Eurocorps* [online]. 23. 2. 2011 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.eurocorps.org/pdf/eng/History_of_the_Eurocorps.pdf>

Inception. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 2. 2. 2017]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/Aboutus/our-history/inception>>

In Defence of Europe. *European Political Strategy Centre* [online]. 15. 6. 2015 [cit. 29. 12. 2016]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/epsc/publications/strategic-notes/defence-europe_en#h3>

Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization. *Evropská rada* [online]. 8. 7. 2016 [cit. 8. 1. 2017]. Dostupné z:

<<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>>

Joint Declaration issued at the British-French Summit, Saint-Malo, France, 3-4 Decembre 1998. In: *EU Institute for Security Studies* [online]. Únor 2000 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z:

<<https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/French-British%20Summit%20Declaration,%20Saint-Malo,%201998%20-%20EN.pdf>>

JUNCKER, Jean-Claude. State of the Union 2016. Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends. *European Commission* [online]. 14. 9. 2016 [cit. 26. 12. 2016]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en>

Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii. In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. 30. 3. 2010 [cit. 28. 12. 2016]. Dostupné z:

<http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf>

Pooling & Sharing. *European Defence Agency* [online]. 2016 [cit. 27. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://www.eda.europa.eu/what-we-do/eda-priorities>>

Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy. *European Union* [online]. Červen 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<https://europa.eu/globalstrategy/en>>

The almost-an-EU-army plan. *Politico – Europe edition* [online]. 27. 8. 2016, akt. 4. 10. 2016 [cit. 3. 1. 2016]. Dostupné z: <<http://www.politico.eu/article/italy-proposes-joint-european-military-force-schengen-of-defense/>>

The Bratislava Roadmap. *European Council* [online]. 16. 9. 2016 [cit. 30. 12. 2016]. Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap/>>

The impact of the financial crisis on european defence. *European Parliament* [online]. Duben 2011 [cit. 26. 12. 2016]. Dostupné z:

<<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201106/20110623ATT22406/20110623ATT22406EN.pdf>>

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

 www.studentsummit.cz	 www.facebook.com/studentsummit
 summit@amo.cz	 www.twitter.com/studentsummit
 www.instagram.com/praguestudentsummit	 www.youtube.com/studentsummitcz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

 +420 224 813 460	 www.facebook.com/AMO.cz
 www.amo.cz	 www.twitter.com/amo_cz
 info@amo.cz	 www.linkedin.com/company/amocz
 Žitná 608/27, 110 00 Praha 1	 www.youtube.com/AMOCz

Autoři

Autorka: Michaela Dvořáková
Imprimatur: Vendula Kulichová, Filip Jelínek
Odborná spolupráce: Kryštof Kruliš, Výzkumné centrum AMO
Jazyková úprava: Václav Malina, Jana Fialová
Technická úprava: Jan Hlaváček

Background report slouží jako vzdělávací materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

Generální partner

